

Podatkovna mreža narodnih nošnji Međimurske županije

Krištofić, Magdalena

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:723488>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-07**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 58/MED/2017

Podatkovna mreža narodnih nošnji Međimurske županije

Magdalena Krištofić, 0120/2013

Koprivnica, listopad 2017. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za medijski dizajn		
PRISTUPNIK	Magdalena Krištofić	MATIČNI BROJ	0120/2013
DATUM	30.9.2017.	KOLEGIJ	Informacijski dizajn
NASLOV RADA	Podatkovna mreža narodnih nošnji Međimurske županije		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Datenet of folk costumes in Međimurje County		
MENTOR	mag. diz. Andro Giunio	ZVANJE	doc. art.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc. Niko Mihaljević, predsjednik 2. doc. Igor Kuduz, član 3. doc. Andro Giunio, mentor 4. doc. Iva Matija Bitanga, zamjenski član 5.		

Zadatak završnog rada

BROJ	58/MED/2017
OPIS	<p>Rad prikazuje raznolikosti narodnih nošnji Međimurske županije. Kroz vrlo detaljno istraživanje sakupljene su informacije o dijelovima narodnih nošnji i njihovim međusobnim kombinacijama svih 29 društava koji pokušavaju očuvati kulturnu baštinu svoga kraja. Rad je zamišljen kao knjiga podijeljena u četiri dijela, od kojih svaki predstavlja jednu karakterističnu grupu dijelova nošnje, od glave prema nogama. Svaka stranica predstavlja jedan dio narodne nošnje unutar grupe i njegovu međusobnu povezanost sa ostalima uključujući i pripadajuće društvo gdje se takva narodna nošnja nosi.</p> <p>Dobivene podatkovne mreže sadrže 4 razine podataka: (1) Bazu svih pojedinih dijelova narodne nošnje, originalni naziv i osnovni opis, (2) sve kombinacije korištenja pojedinih dijelova narodne nošnje, (3) pripadajuće društvo unutar Međimurske županije gdje se takva nošnja nosi, (4) karta Međimurske županije i područje na kojem društvo djeluje.</p> <p>Cilj završnog rada je</p> <ul style="list-style-type: none">– Ostvariti sintezu dosad stečenog znanja iz područja informacijskog dizajna kroz projekt u kontekstu realnog okruženja– Kroz istraživački rad prikupiti potreban sadržaj i oblikovati sistem podatkovne mreže– Primijeniti stečena znanja iz tipografije i oblikovanja knjige u skladu sa konceptom rada: odrediti format knjige, postaviti osnovnu mrežu, odabrati tipografiju, hijerarhiju informacija i osnovni odnos teksta i slike– Primijeniti stečena znanja u idejnom i izvedbenom dijelu procesa rada– Primijeniti stečena znanja u prezentacijskoj formi

ZADATAK URUČEN

10.10.2017.

POTPIS MENTORA

Andro Giunio

SVEUČILIŠTE
SJEVER

**Sveučilište
Sjever**
Odjel za Medijski dizajn

Završni rad br. 58/MED/2017

Podatkovna mreža narodnih nošnji Međimurske županije

Student

Magdalena Krištofić, 0120/2013

Mentor

Andro Giunio, doc. art.

Koprivnica, listopad 2017. godine

Predgovor

Ovim bih se putem željela zahvaliti mag. diz. Andru Giuniu, doc. art. na mentorstvu, te svim predstavnicima i kontaktiranim osobama kulturno umjetničkih društva i udruga Međimurske županije na suradnji.

Sažetak

Želeći prikazati raznovrsnost i bogatstvo kulturne baštine u Međimurskoj županiji koristeći se pravilima i tehnikama rada izrade informacijskog dizajna, prikazala sam današnje stanje ženske narodne nošnje Međimorskog kraja. Predmete sam podijelila u grupe tako da se grupe čitaju na način na koji se gleda i sama narodna nošnja, od glave prema nogama. Dijelevći stranice knjige na pet stupaca, podijelila sam i predmete narodnih nošnji u četiri grupe, a u petom stupcu, kartom i popisom naselja, prikazala sam u kojim se naseljima određeni predmet sa stranice danas nalazi. Međusobnim povezivanjem predmeta koje danas možemo naći u određenom mjestu, točnije u inventaru udruga i društava koja djeluju na području kulture, stvarala se slika. Povezivanjem predmeta linijama stvara se potpuna priča o bogatstvu i raznovrsnosti – više linija predstavlja veću pojavnost određenog predmeta. Listajući knjigu, može se vidjeti kako se linije mijenjaju, nalaze na različitim pozicijama i spajaju različite predmete, no postoji i nekoliko stranica na kojima linije spajaju jednake predmete, pa nema nikakvih promjena. Jedan se predmet nosi u svim naseljima, ali ima i predmeta koji se nose u samo jednom ili dva naselja.

Dobivene podatkovne mreže sadrže četiri razine podataka: bazu pojedinih dijelova narodne nošnje uz izvorni naziv i opis predmeta, sve kombinacije korištenja pojedinih dijelova narodne nošnje, pripadajuće društvo za pojedine predmete unutar Međimurske županije i kartu Međimurske županije i područje na kojem društvo djeluje.

Ključne riječi: narodna nošnja, Međimurska županija, informacijski dizajn, podatkovne mreže

Sadržaj

1.	Uvod.....	2
2.	Informacijski dizajn	4
2.1.	Teorija, estetika i tehnike rada	4
2.2.	Vrste i primjeri informacijskog dizajna	5
3.	Praktični dio	10
3.1.	Prikupljanje podataka	10
3.2.	Ženska narodna nošnja Međimurskog kraja.....	10
3.3.	Dizajn (engl. Layout) knjižice.....	14
3.4.	Rad u Adobe InDesign i Adobe Illustrator programima	15
3.5.	Tipografija i objekti.....	18
3.6.	Gotov rad.....	20
4.	Analiza rezultata	23
5.	Zaključak.....	26
6.	Literatura.....	28

1. Uvod

Međimurska županija, ili Međimurje, površine je 729 km² što je čini najmanjom županijom u Republici Hrvatskoj [1]. Trenutno broji ukupno 30 aktivnih kulturno umjetničkih društva i kulturno umjetničkih udruga koja svakim danom pokušavaju očuvati kulturu i baštinu svog kraja [2]. Iako svih 30 ima registriranu djelatnost folklor, njih 29 može se danas vidjeti kako nose narodnu nošnju svog mjesta.

Smatram da se tradicija danas ponovno počela iznimno cijeniti, pa se tako mogu naći brojni festivali u svim krajevima hrvatske koji žele stare običaje, zanate, plesove i pjesme očuvati od zaborava. Kao bogatstvo hrvatske tradicije, gotovo najbitnija je narodna nošnja, i što god se od tradicije želi oživjeti, uvijek je naglašavana narodna nošnja. Posebnost tome daju brojni krajevi Hrvatske u kojem svaki dio ima nešto posebno, nešto svoje. Takav je slučaj i u Međimurskoj županiji, gdje se danas narodna nošnja gotovo u svakom mjestu razlikuje. Kroz svoj završni rad, željela bih prikazati upravo tu razliku koja se javlja, makar ona bila i u najsitnijem detalju. Voljela bih svojim radom približiti i prikazati raznolikost narodne nošnje Međimurja koja je do danas očuvana i koja se danas nosi, i svima onima koji se redovito susreću s njom, i svima onima koji su narodnu nošnju Međimurja vidjeli svega nekoliko puta. Iako je narodna nošnja materijalni predmet čiji se dijelovi najlakše dočaravaju osjetima vida i opipa samih predmeta, voljela bih svakome tko pročita/pogleda moj završni rad dočarati razlike i bogatstvo svakog dijela Međimurske narodne nošnje.

Informacijska grafika ili infografika je vizualna prezentacija informacija, podataka ili znanja kako bi se kompleksne informacije objasnile brzo i jasno [3]. Osnovna struktura prikazivanja podataka su rečenica, tablica i grafika, no često moraju biti kombinirane barem dvije od tri navedene kako bi postigli razumljivu i dobro dizajniranu info-grafiku. Dizajn knjige mog završnog rada kombinira sva tri načina prikazivanja podataka. Stranica se sastoji od pet stupaca, svi predmeti opisani su u nekoliko najbitnijih riječi, a radi lakše vizualizacije pojavnosti predmeta, na svakoj stranici nalazi se karta koja označuje naselja koja danas u svom inventaru posjeduju određeni predmet.

Prikupljanje podataka redom je krenulo od ispisivanja aktivnih udruga i društva iz Međimurske županije koja djeluju na području folklor ili očuvanju narodnih nošnji. Nakon pronađenih udruga, kontaktirala sam društva, te pretraživanjem interneta pronalazila eventualne dodatne informacije. Nazive, opise, ali i dijelove narodne nošnje pronašla sam u knjigama „Trgam od zaborava“ autorice Marije Novak i „Moja baština“ autorice Lucije Krnjak.

Knjigu sam radila u Adobe InDesign programu, dok sam za izradu karte koristila Adobe Illustrator.

Tijekom izrade završnog rada, cilj je prikazati i ujediniti dosad stečena znanja iz područja informacijskog dizajna, tipografije i oblikovanja knjige. Kroz istraživački dio rada pokušati ću prikupiti potreban sadržaj iz realnog okruženja, te prema prikupljenim podacima, oblikovati sistem podatkovne mreže.

2. Informacijski dizajn

2.1. Teorija, estetika i tehnike rada

Data-ink predstavlja grafički udio u slici koji prezentira neki podatak. Malo je grafičkih vizualizacija kod koji je iskorišten svaki dio površine da bi se prenio podatak, bez viškova i ponavljanja, no postoje i vizualizacije kod kojih se ni jedan dio obojane površine ne smije izbrisati da ne izgubimo podatke [4].

Osnovna struktura prikazivanja podataka su rečenica, tablica i grafika. Često moraju biti kombinirane barem dvije od tri navedene kako bi postigli razumljivu i dobro dizajniranu info-grafiku [4].

Rečenica je linearni jednodimenzionalni prikaz koji je prelomljen prema točkama koje nisu određene sadržajem već širinom tekst bloka, a tekst blok je uvjetovan formatom medija, pa nam rečenica nudi malo mogućnosti za organizaciju podataka [4].

Tablica predstavlja dvodimenzionalnu organizaciju podataka. Preferira se u slučajevima kada se pojavljuju manji setovi podataka i uvijek joj se daje prednost ispred pie-charta jer oni kod slabe gustoće prikazanih podataka neefikasno vizualiziraju čiste brojeve i ne omogućuju lako uspoređivanje podataka [4].

Info-grafika, trebala bi biti horizontalne orijentacije. To je tako zbog ljudskog oka koje je prirodni naučeno da prepoznaje podatke u odnosu na horizont, te ih čita s lijeva na desno. Uz to info-grafike vremenskih rasporeda su pristupačnije i čitljivije prilikom horizontalnog rasporeda. Horizontalna os koja se više rasprostire u širinu pomaže detaljnije pročitati uzroke čije posljedice prepoznamo u promjenama po vertikalnoj osi [4].

Za višestruke nizove podataka potrebno je kreirati višestruke smjerove kretanja, tj. svaki niz trebao bi imati svoju zamišljenu liniju kretanja. Bila ona horizontalna ili vertikalna, uvijek treba biti nepromjenjiva i osigurati lako otkrivanje varijacija među podacima [4].

Čest uzrok stvaranja vizualne zagonetke je korištenje boja. Korištenjem sivih tonova efikasnije dolazi do izražaja prirodni kontrast [4].

Ukoliko se istovremeno na površini info-grafike javlja promjena u dizajnu i promjena u podatku, može doći do dvosmislenosti i nejasnoće kod interpretacije. Kako bi se izbjegle nejasnoće i dvosmislenost, potrebno je prikazati varijacije u podacima, a ne u dizajnu [4].

Isti grafički element morao bi služiti i kao nositelj podataka i kao grafički udio u slici. Na taj način multifunkcionalni elementi mogu prikazati kompleksne podatke. Nepotrebnim

ponavljanjem grafičkih elemenata koji nisu u službi prenošenja podatka događa se redundancija, no ponavljanjem nekog segmenta može se i olakšati čitanje [4].

Često korišten grafički element je mreža koja podrazumijeva definiranje fiksne točke neke numeričke vrijednosti na plohi. Kako mreža ne bi stvarala teškoće kod čitanje podataka, trebala bi biti nenametljiva i tretirana kao pomoćno sredstvo jer se linije koje čine mrežu često mogu smatrati viškom [4].

Numeričke i grafičke oznake koje služe kako bi se složila mreža ili sistem mjerenja, mogu se iskoristiti i da prikazuju podatke. U tom slučaju pomoćna linija služi kako bi prenijela podatak o minimalnoj i maksimalnoj vrijednosti, a brojevi relevantne vrijednosti koji označuju minimalnu i maksimalnu vrijednost odbacuju mogućnost stvaranja suvišnih krajeva skale. Kod koordinatnih sustava oznake često ne pomažu pri navigaciji i iščitavanju vrijednosti koje podaci nose, pa se oko gledatelja mora kretati po osi kako bi se pronašla točna pozicija neke točke u sustavu [4].

Distorzija info-grafike događa se kada vizualna prezentacija podataka nije sukladna numeričkoj vrijednosti podataka. Kako bi se izbjegle distorzije i dvosmislenost podataka, potrebno je koristiti čisto i detaljno označavanje, tj. faktor laži bi trebao iznositi 1. Fizički izmjerena grafička površina prezentirana pomoću broja, mora biti direktno proporcionalna kvantitativnoj numeričkoj vrijednosti koju prezentira. Faktor laži izračunava se dijeljenjem veličine efekta koji prikazuje grafička vizualizacija s veličinom efekta u numeričkoj vrijednosti [4].

Temeljem iskustva, učinkovitost info-grafike možemo mjeriti gustoćom podataka. Tako se gustoća podataka dobije dijeljenjem broja unesenih podataka u matricu s površinom grafike. Više podataka je uvijek bolje od manje podataka, a isto tako je velike setove podataka prikladnije prikazati na matrici veće površine. Manji broj podataka najbolje je prikazati običnom tablicom ili tekстом [4].

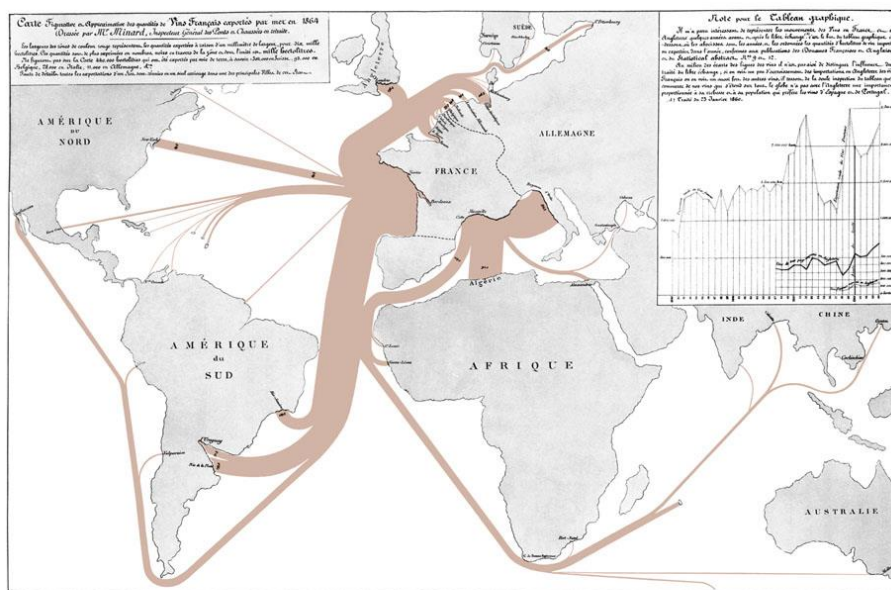
Optimizacija grafike potrebna je ukoliko grafika postane zasićena grafičkim elementima. Često se desi da se većina info-grafika može smanjiti na pola originalne površine bez gubitka u čitljivosti [4].

2.2. Vrste i primjeri informacijskog dizajna

Kartografija je djelatnost koja se bavi prikupljanjem, preradom, pohranjivanjem i upotrebom prostornih informacija, te vizualizacijom informacija uz pomoć kartografskog prikaza. Zadatak kartografije je pretvorba prostorne stvarnosti u grafički prikaz u ravnini. Prednosti kartografije su što je moguće prikazati veliku količinu podataka na maloj površini i tako staviti naglasak na sadržaj, a ne na kartu kao takvu. Pomoću karte se mogu prikazati milijuni podataka na maloj

površini i iz tog razloga, niti jedna metoda prikazivanja statističkih informacija nije toliko moćna. Mane korištenja kartografije u prikazu podataka su problematično kompariranje različitih tipova podataka. Primjerice, ako su na karti prikazane regije neke države, tada se površine geografskih polja sigurno razlikuju u veličini i tada podatak, poput broja stanovnika svake regije, utječe na percepciju podataka, no taj se broj zapravo ne može iščitati iz kartografskog prikaza [4].

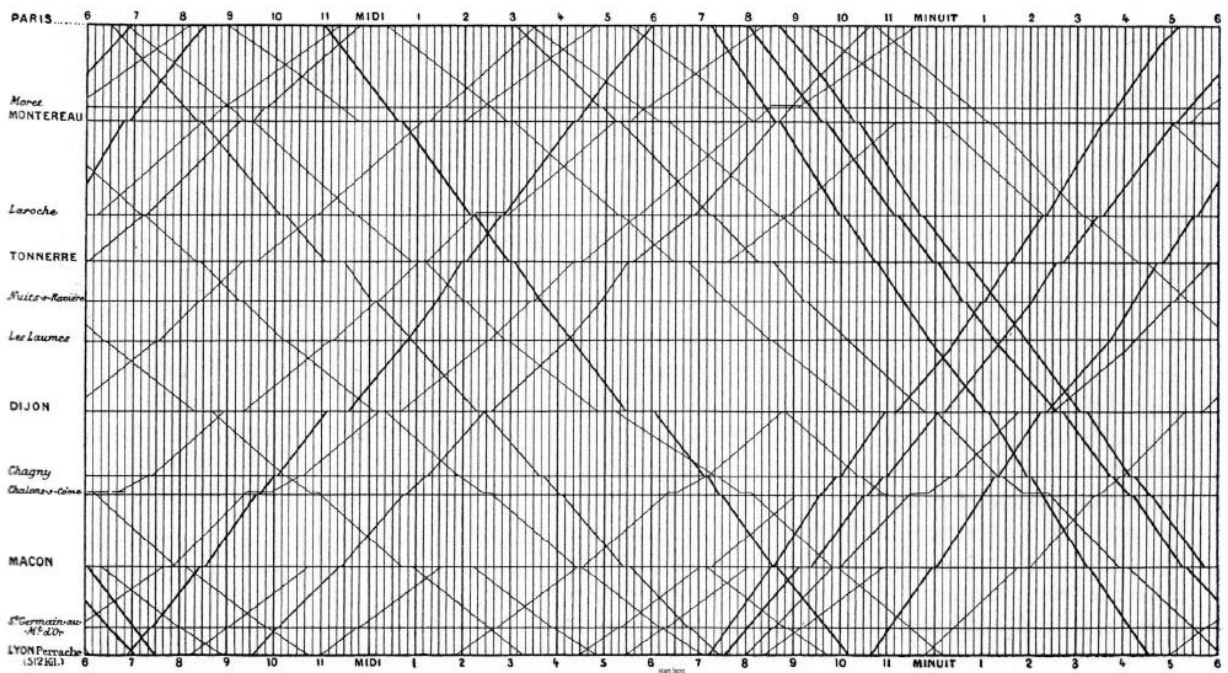
Slika 2-1 Karta izvoza francuskog vina - Charles Joseph Minard, 1864. godine, jedan je od primjera kartografije. Minard je na karti prikazao i podatak o količini izvezenog vina u određeni dio svijeta, koristeći se različitim debljinama linija, te podatak o smjeru kretanja [4].

Charles Joseph Minard, *Tableaux Graphiques et Cartes Figuratives de M. Minard*, 1845-1869, a portfolio of his work held by the Bibliothèque de l'École Nationale des Ponts et Chaussées, Paris.

Slika 2-1 Karta izvoza francuskog vina - Charles Joseph Minard, 1864. godine

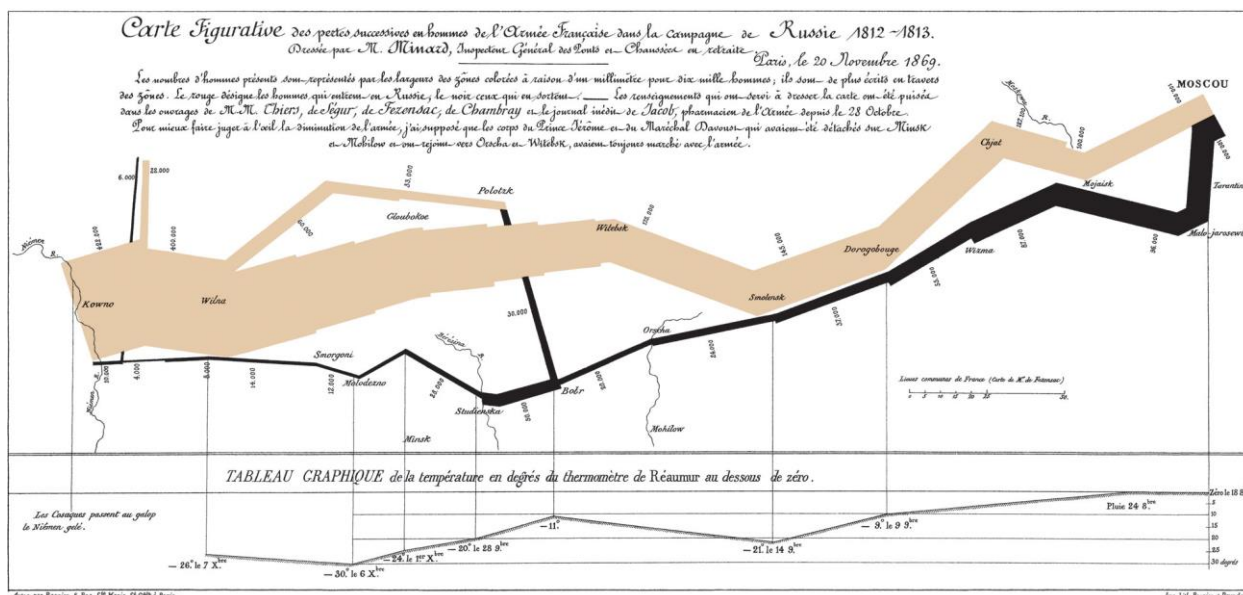
Najčešće korišteni tipovi informacijskog dizajna su vremenski rasporedi (engl. Time-Series). Kod vremenskih rasporeda se pomoću jedne dimenzije koja se proteže u jednakom ritmu, dizajnu daje moć i efikasnost interpretacije podataka, bolje nego u bilo kojem drugom grafičkom prikazu podataka. Slika 2-2 Vozni red vlakova - Etienne-Jules Marey, 1880-ih prikazuje vozni red vlakova na liniji Pariz – Lyon. Na horizontalnoj osi prikazani su dolasci i odlasci, pa je tako duljina stajanja na stanici označena je duljinom horizontalne linije. Vertikalne osi prikazuju vrijeme, pa kosina linije govori o brzini vlaka tj. što je linija više vertikalna, vlak je brži. Stanice su međusobno udaljene u stvarnoj proporciji [4].

Slika 2-2 Vozni red vlakova - Etienne-Jules Marey, 1880-ih

Prvi poznati grafikoni koji sadrži vremensku komponentu koristeći se ekonomskim podacima objavljen je u knjizi Williama Playfaira. Playfair je smatrao da se kvantitativne vrijednosti, tržišne transakcije, profit ili gubitak mogu jednako prikazati crtežom kao plohom [4].

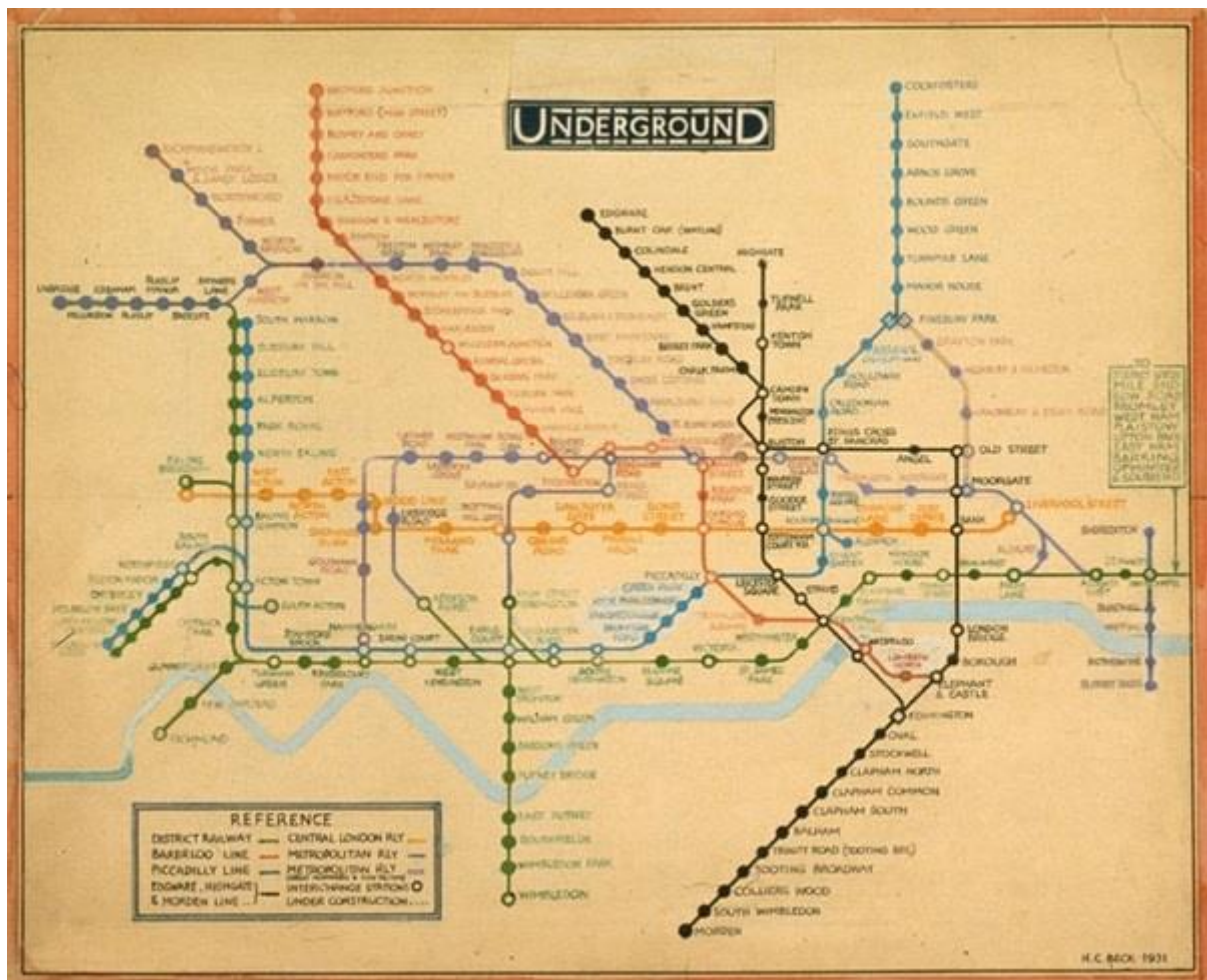
Slika 2-3 Gubitak Napoleonove vojske u pohodu na Rusiju - Charles Joseph Minard, 1869. godine pripada u grupu prostorno-vremenskih narativa. Debljina linije označava veličinu vojske. Krenuvši u pohod u srpnju 1812 godine, bilo je ukupno 422 000 vojnika. Linija postaje tanjom protežući se kroz prostor, da bi broj vojnika pri dolasku u Moskvu u rujnu bio 100 000. Povlačenje vojske je kretanje u suprotnom smjeru i označeno je tamnijom bojom. S obzirom da se radi o zimskom godišnjem dobu, mnogi vojnici su smrtno stradali od hladnoće, pa Minard pridodaje još i varijablu za temperaturu zraka u određene dane. Karta prikazuje bogatu priču promjenjivih varijabli i to je čini možda i jednom od najbolje nacrtanih info-grafika u povijesti [4].

Slika 2-3 Gubitak Napoleonove vojske u pohodu na Rusiju - Charles Joseph Minard, 1869. godine

Izum info-grafike zahtijevao je zamjenu koordinatnog sustava (širine i dužine) sa apstraktnim mjerama koje više nisu bazirane na geografskoj analogiji. Dugi niz godini trajao je prelazak od karte do grafike, tisuće godina je prošlo dok se nisu pojavili Playfair, Lambert i drugi, u 18. stoljeću. Od ranih 1800-ih godina, grafičko oblikovanje više nije bilo ovisno o direktnoj analogiji sa fizičkim svijetom. To je značilo da se svaka varijabilna kvantitativna informacija mogla postaviti u relaciju sa nekom drugom varijabilnom informacijom i da obje budu promatrane istom mjerom. Info-grafike, s obzirom da su relacijske, nisu više vezane za geografske i vremenske koordinate [4].

Kada govorimo o informacijskim grafikama visoke rezolucije, potrebno je spomenuti kartu Londonske željeznice. Proporcije udaljenosti stanica javljale su se kao problem, a kako se željeznica razvijala, tako je u jednom trenutku postala preteška za doslovno vizualiziranje na krati i držanje točnih udaljenosti. Slika 2-4 Karta Londonske podzemne željeznice - Harry Beck, 1931. godine prikazuje dizajn karte koji je kasnije postao uzor svim ostalim kartama podzemnih željeznica. Harry Beck je umjesto naglašavanja točnih geografskih pozicija i udaljenosti između stanica, stavio naglasak na pozicije i stanice, govoreći da je putnicima bitno da znaju kako doći od jedne točke do druge, a ne kolika je udaljenost stanica na karti [4].

Slika 2-4 Karta Londonske podzemne željeznice - Harry Beck, 1931. godine

3. Praktični dio

3.1. Prikupljanje podataka

Prvi korak prikupljanja podataka je bilo pretraživanje aktivnih udruga i društva iz Međimurske županije koja djeluju na području kulture, točnije svih udruga koje su kao svoje područje djelovanja navele folklorne ili tamburaške sekcije zborove ili očuvanje nošnje. Popis aktivnih udruga i njihove kontakte pronašla sam na web stranici Zajednice hrvatskih kulturno umjetničkih udruga Međimurske županije, te u knjizi „Lepšega ne kak je Međimorje“ - portreti kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije u kojoj su navedena sva društva koja djeluju na području kulture, folkloru i tradicije. Kontaktirane osobe zamolila sam za par informacija o društvu, te fotografije narodne nošnje koju posjeduju u društvu. Kako nisam od svih dobila povratnu informaciju, potrebne podatke, tj. fotografije tražila sam pretražujući internet. Koristila sam se sadržajem pronađenim na web ili Facebook stranicama društava, snimkama nastupa ili fotografijama pronađenim u novinskim člancima. Moja prednost je što sam duže vrijeme u „folklornim vodama“, pa mogu sa sigurnošću potvrditi da pronađene informacije za neko društvo, doista jesu iz tog društva, da nije greškom navedeno ime društva ispod pronađenih fotografija ili video materijala. O samim narodnim nošnjama Međimurja, tražila sam u knjizi „Trgam od zaborava“ autorice Marije Novak, te u knjizi „Moja baština“ autorice Lucije Krnjak.

3.2. Ženska narodna nošnja Međimorskog kraja

Dijelove nošnje podijelila sam u četiri grupe – oglavlja, gornji dio tijela, donji dio tijela i obuća. Svaka od tih grupa se u finalnom dizajnu sastoji od više stranica, odnosno, broj predmeta u grupi jednak je broju stranica u grupi.

U grupi jedan, redosljed kreće prema načinu nošenja; u pravilu, *kitice* nose mlade i neudane djevojke, *poculicu* udane žene, a *robce* starije žene. *Kitice* su pletenice koje se na kraju vežu crvenom mašnom. Djevojka može nositi jednu *kiticu* ili dvije. *Poculica* se koristi kao naziv za jedan predmet, kopicu koja se stavlja i pričvršćuje za kosu i na nju dolaze ostali dijelovi, ali i za komplet jedne vrste oglavlja. Već u prošlosti se javlja više vrsta *poculica* i njenih dijelova zbog želje da „siromašnije“ poculice koje su napravljene od tankog konca dobiju bogatiji izgled. Dijelovi *poculice* navedeni su prema redosljedu slaganja. *Robec* je pravilna četvrtasta marama koja se savija na oblik trokuta, a duža strana se savije jednom ili dva puta. Tako spremljen, *robec* se stavlja na glavu i, u pravilu, veže ispod brade, no prilikom pretraživanja pronašla sam i verzije

u kojima se danas nosi vezan iza, na potiljku [5]. *Peča* je posebna vrsta *poculice*. To je kvadratna marama s čipkom na dvjema stranama. Stavlja se na poculicu, savijanjem se slaže tako da čipkani rub pada na leđa [6].

Druga grupa, predmeti koji se oblače na gornji dio tijela, kreću s *dudačem* i *blujzom*, dvjema vrstama košulja koje nalazimo u raznim bojama i krojene više na način da istaknu liniju tijela. One su sačuvane iz prošlosti, nisu kupljenje ili šivane u novije vrijeme. U vrijeme kada su bile sastavni odjevni predmet, bile su vrlo vrijedne jer su bile od kupovnog platna što je predstavljalo imućniju obitelj. Zatim je *pleček*, također vrsta košulje, bijele boje, nekada izrađivana od domaćeg platna, no današnji *pleček* je šivan u novija vremena. Karakteristični i prepoznatljivi dio *plečeka* su veliki i jako štirikani rukavi dužine do lakta. *Pleček* može biti sa rukavima koji su cijeli izrađeni od čipke, rukavima koji su od platna, a čipka je samo na rubu ili s dugim rukavima koji su cijeli do platna. Na *pleček* se oblači *pruslek*, a zadnje se stavlja *tibet*. *Pruslek* je svugdje istog kroja, kopča se naprijed, a jedine razlike koje se javljaju su boje tkanine i motiva. Motivi su uvijek cvjetni, a donji dio *prusleka* obrubljen je crnom trakom. *Tibet* je najprepoznatljiviji predmet međimurske narodne nošnje. To je velika, četvrtasta marama, spremljena na trokut koja se veže oko struka. Nekad se prema vrsti *tibeta* prepoznavalo dolazi li žena iz imućne ili siromašne obitelji. Bogatiji su mogli priuštiti *štompani tibet*, kupovni, od kašmira s otisnutim motivima i omčama od vune ili kašmira, dok su žene siromašnijih obitelji bile u *našitem tibetu*. *Našiti tibet* je bio od kupovnog platna, krojen kod kuće, a motivi su bili vezeni ručno. Omče *našitog tibeta* bile su puno duže za razliku od omča *štompanog tibeta*, te izrađene od svile ili konca. Iako je *štompani tibet* predstavljao bogatstvo, *našiti tibet* imao je veću sentimentalnu vrijednost. Zadnji predmet su *trake* koje služe za vezanje rukava. Najčešće su u crvenim bojama, te se njima najčešće vežu rukavi *plečeka* koji su u cijelosti izrađeni od tila [5].

Treća grupa počinje sa *spodnjicama* ili podsuknjama. To su suknje koja su nekada bile dio donjeg veša i služile kako bi *kikle* i *guzanjke* ljepše stajale. *Spodnjica* je i danas sastavni dio narodne nošnje i uvijek se oblači više komada. Izrađene su od bijelog pamučnog materijala koje je naborano da bi *spodnjica* šire stajala kada se poštirka i ispegla, a na dnu je šivana traka čipke. *Guzanjke* su suknje raznih šarenih boja, najčešće sa šarenim našitim cvjetovima, *foldane* na uske falde. One su također sačuvane iz prošlosti, ima nekih starih i više od 100 godina, a bitno za njih je da se nikada ne peru kako se *folde* ne bi izravnale. *Kikle*, suknje bijele boje, u prošlosti su šivane od domaćeg platna, a danas je to kupovni materijal. Razlikuju se prema tome imaju li ili nemaju *folde*, te po njihovoj vrsti. Na *guzanjke* se stavlja *frtun* koji je kraći od suknje, dok za *kikle* postoji više vrsta i dužina *frtuni*. *Frtuni* ili *fertufi* se danas razlikuju prema dužini, načinu vezanja, vrsti materijala, te načinu na koji su ukrašeni. Javljaju se *frtuni* jednake dužine kao i suknje, kraći od suknje, oni koji se vežu oko struka ili oni koji idu preko ramena, mogu imati ušite cvjetove ili

listove biljaka crnim koncem ili koncem u boji sitno ušite cvjetove i listove na mjestu gdje je *frtun* šivan. U nekim društvima, postoji i *ropček*, četvrtasta maramica, spremljena na trokut čiji se jedan rub zatakne za desnu stranu *frtuna* [5, 6].

Posljednju grupu čine čarape i obuća. Javljaju se tri vrste čarapa; *štomfe*, *crne štrample* i *najlonke*. *Štomfe* su bijele čarape najčešće visine do koljena, *štrample* su vunene, debele i crne boje, a *najlonke* prozirne i vrlo tanke, gotovo neprimjetne [6].

Od obuće, javljaju se *cipeli* kao ljetna obuća, *visoki cipeli na vezanje* koji su visine do listova noge i žnirani do kraja visine cipele. *Čižme* su kožne, imaju visoke tvrde sare i rađene su ručno kod posebnih majstora, što je praksa i danas. Nekada su bile dio svečane nošnje i nisu bile dostupne svim ženama [5].

U nastavku se nalaze fotografije Slika 3-1 Međimurska narodna nošnja – Donji Vidovec, Slika 3-2 Međimurska narodna nošnja – Zasadbreg i Slika 3-3 Međimurska narodna nošnja koje prikazuje ženske narodne nošnje. Na fotografijama su vidljivi samo neki od brojnih dijelova narodne nošnje. Fotografije su preuzete sa Facebook društvene mreža Kulturo umjetničkom društva Donji Vidovec (KUD Donji Vidovec), Kulturno umjetničke udruge Zasadbreg (Kuu Zasadbreg) i Kulturno umjetničkog društva „Katruže“ iz Ivanovca (KUD „Katruže“ Ivanovec).

Slika 3-1 Međimurska narodna nošnja – Donji Vidovec

Slika 3-2 Međimurska narodna nošnja – Zasadbreg

Slika 3-3 Međimurska narodna nošnja

Moram napomenuti da prilikom prikupljanja podataka i istraživanja same narodne nošnje Međimurja, kao cjeline općenito, naišla sam na zaista mnogo različitih naziva za iste predmete, ali i na predmete kojih danas više nema. Iz vlastitog iskustva znam da ima i predmeta koji se danas ili, iz bilo kojeg razloga ne mogu replicirati, ili možda postoje i danas pravi, izvorni, originalni predmeti, ali se zbog očuvanja i zaštite ne nose, već služe kao izložbeni primjerci. Jedan takav primjer predmeta je *bešva*, pojas koji se stavljao na zadnju stranu, a vezao s prednje strane na trbuhu. Služio je da bi pokrio mjesto spajanja gdje završava *pruslek* i počinje *kikla*, i na taj način još više ukrasio i dao eleganciju cijeloj odjeći. Kada se nosila *bešva*, tada se pazilo i na koji način se veže *tibet*, da ne bi prikrivao *bešvu*. *Bešva* se danas stavlja najčešće kada je smotra narodnih nošnji za prikaz vrlo svečanih prilika.

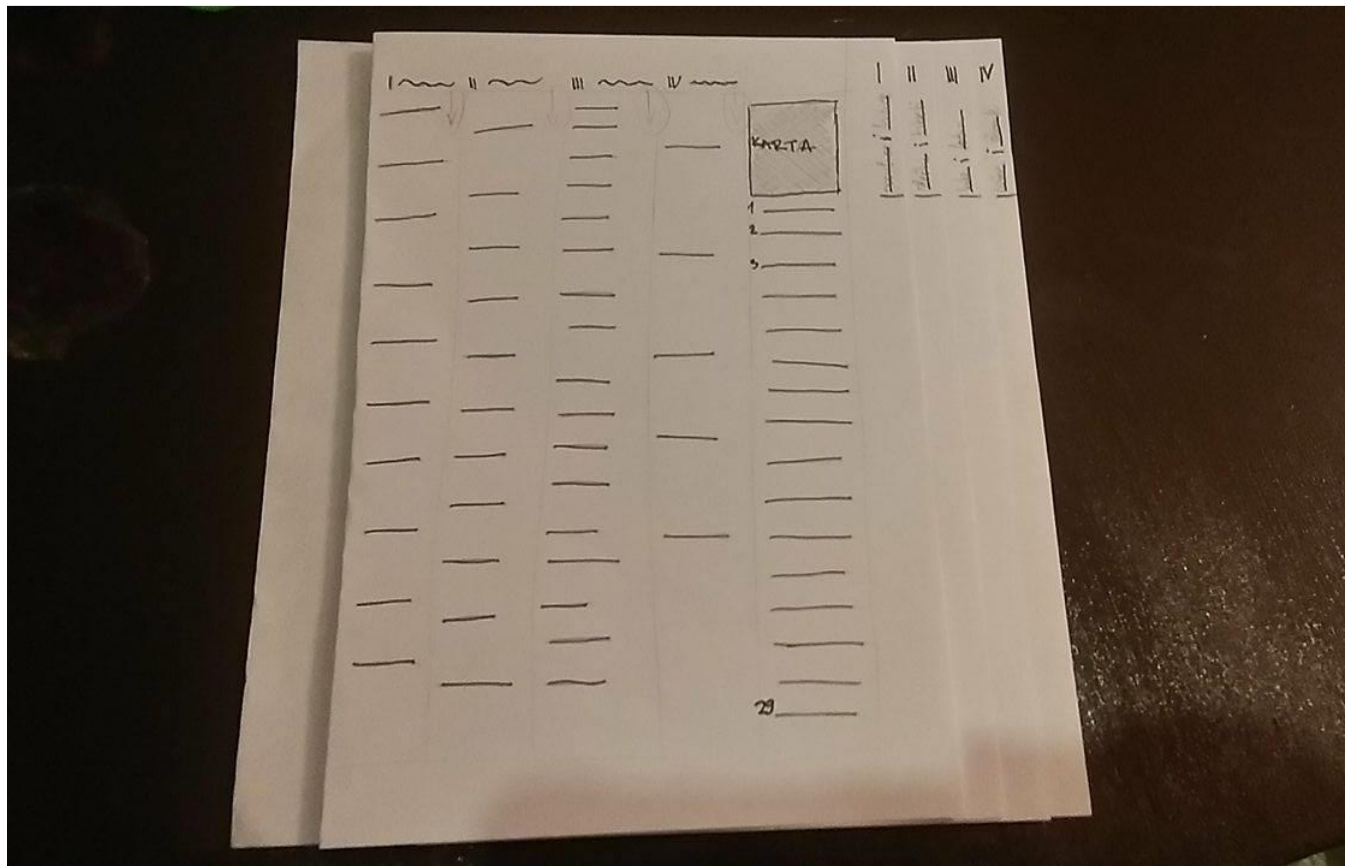
3.3. Dizajn (engl. Layout) knjižice

Kako i prilikom pogleda na osobu, tako i u dizajnu ovog rada, redosljed čitanja podataka kreće se od glave prema petama. Redosljed kartica u grupama složen je prema načinu nošenja predmeta, redosljedu oblačenja ili starosti predmeta.

Osnovna veličina formata knjižice je približno 328 x 286 mm (930 x 810 pt) i prema toj veličini je rađen i glavni grid prema kojem su smješteni tekst i karta u format. Svaka sljedeća grupa povećana je za 40 pt, odnosno približno 14 mm u širinu stranice. Pa je tako veličina formata prve grupe približno 342 x 286 mm (970 x 810 pt), veličina formata druge grupe približno 356 x 286 (1010 x 810 pt), format treće grupe je približno 370 x 286 mm (1050 x 810 pt), a format posljednje, četvrte grupe približno 385 x 286 mm (1090 x 810 pt). Takvo povećavanje stranica unutar svake grupe omogućilo je da listanje ne mora uvijek nužno krenuti od prve grupe, već to može biti npr. treća grupa. Na dijelovima stranica koji su povećani, „izvučeni“ izvan standardnog formata, nalaze se imena i broj pripadajuće grupe u službi paginacije.

Da bi se mogla zamisliti potpuna slika narodne nošnje nekog naselja, bitno je da u svakom trenutku budu vidljivi svi predmeti koji se u određenom naselju pojavljuju. Raspored sadržaja na stranicama podijeljen je unutar pet stupaca. Prva četiri stupca označuju svaki po jednu grupu i u svakome stupcu se nalaze predmeti narodne nošnje pripadajuće grupe. Na vrhu svakog stupca navedeni je broj i naziv grupe. Ti su brojevi i nazivi grupa jednaki brojevima i nazivima ispisanim na marginama, tj. dijelovima stranica koji su vidljivi i kada je knjižica zatvorena. Peti stupac sadrži kartu i popis naselja. Kako se broj predmeta u svakoj grupi razlikuje, tako je i u svakom stupcu različit broj redova. Osnovni grid rađen je prema grupi broj tri koja sadrži 12 predmeta. Više o način na koji sam slagala redove i povezivala predmete, nalazi se u sljedećem podnaslovu.

Slika 3-4 Maketa dizajna knjižice prikazuje skicu i probnu verziju listanja, uveza i dizajna stranica.

Slika 3-4 Maketa dizajna knjižice

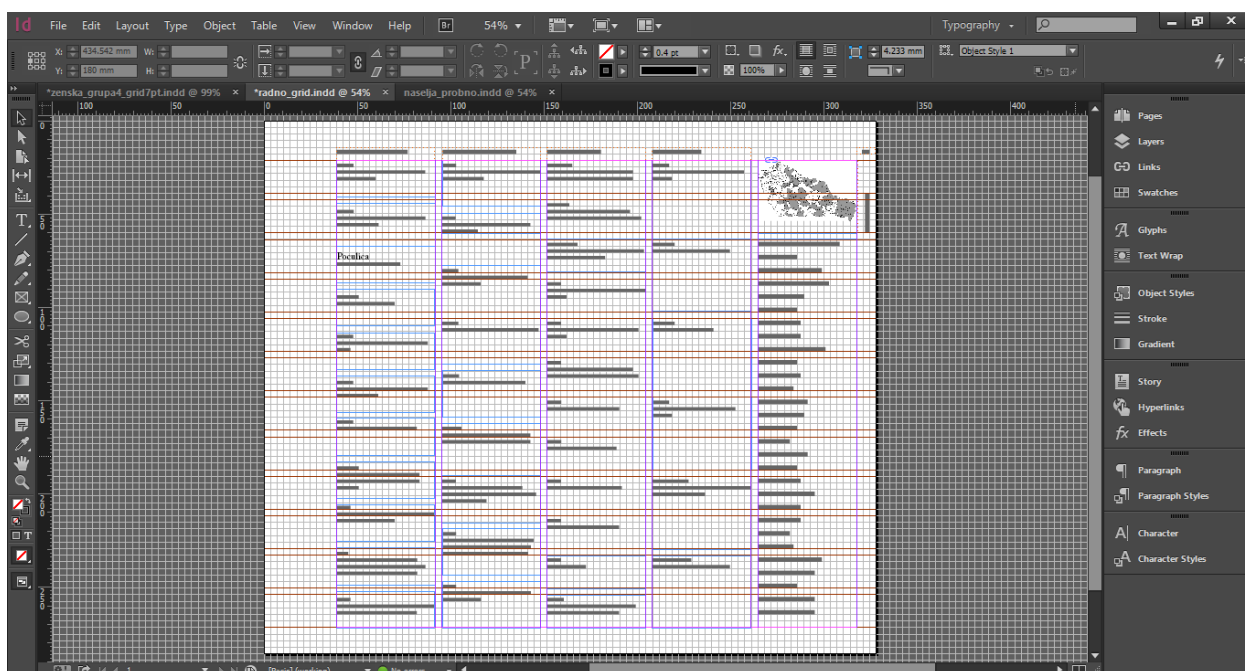
3.4. Rad u Adobe InDesign i Adobe Illustrator programima

U odnosu na osnovnu veličinu formata, koja je 930 x 810 pt, rađena je mreža (engl. document grid i baseline grid) od 10 pt.

Gornja margina je 60 pt, donja 40 pt, lijeva margina ukupno iznosi 110 pt, od kojih je 80 pt predviđeno za uvez, a veličina desne margine je 30 pt, no ta margina se u svakoj grupi povećava za dodatnih 40 pt u odnosu na veličinu stranice prethodne grupe. Prema tome desna margina prve grupe iznosi 70 pt, druge grupe 110 pt, margine treće grupe je 150 pt, a četvrte grupe 190 pt.

Kao što sam spomenula prije, broj predmeta u svakoj grupi se razlikuje. Iz tog je razloga i u svakom stupcu različit broj redova jer kako svi prvi predmeti počinju na istom mjestu, tako i svi zadnji predmeti završavaju na istom mjestu. Osnovni grid rađen je prema grupi broj tri „Kikle i frtuni“ koja sadrži 12 predmeta. Ostale grupe sadrže broj redova prema broju predmeta unutar pripadajuće grupe, pa je tako u prvoj grupi 11 redova, u drugoj grupi 9, a u četvrtoj grupi 6.

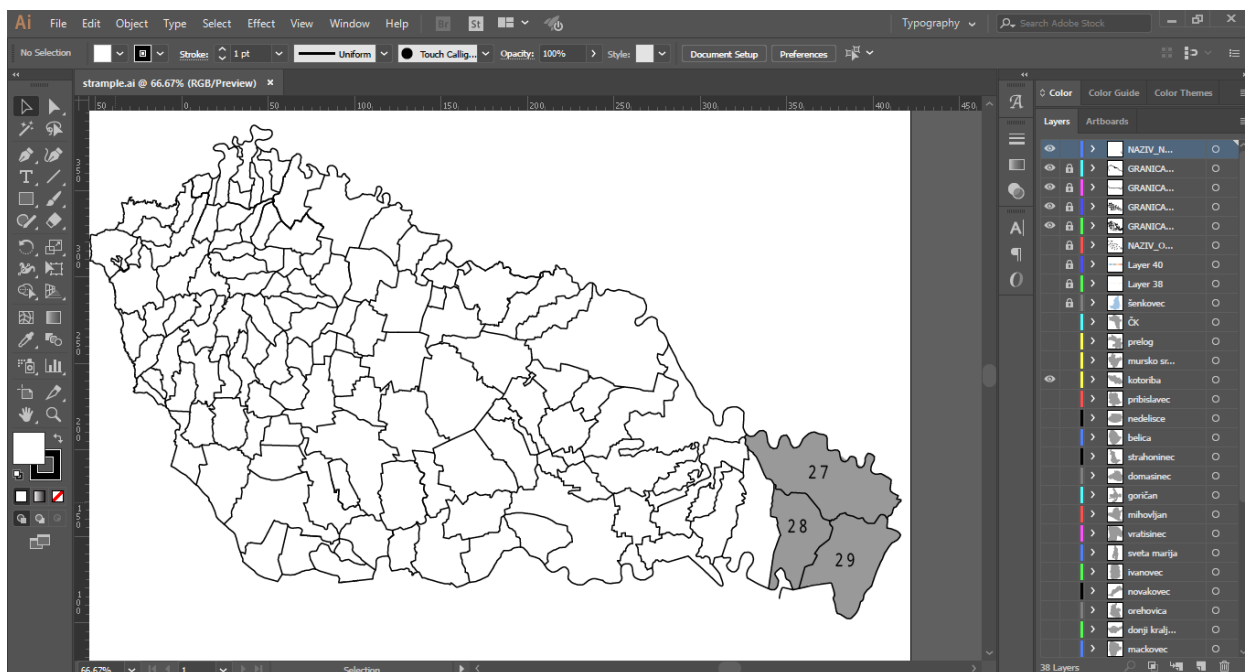
U petom stupcu, podjela redova je prema glavnom gridu, a to znači da ima 12 redova. U prva dva reda nazali se karta, a preko ostalih se protežu imena naselja. Karta počinje u ravnini s predmetima, a popis naselja završava na donjoj margini, kao i svi zadnji predmeti u grupi.

Slika 3-5 Postavljeni grid u Adobe InDesign programu

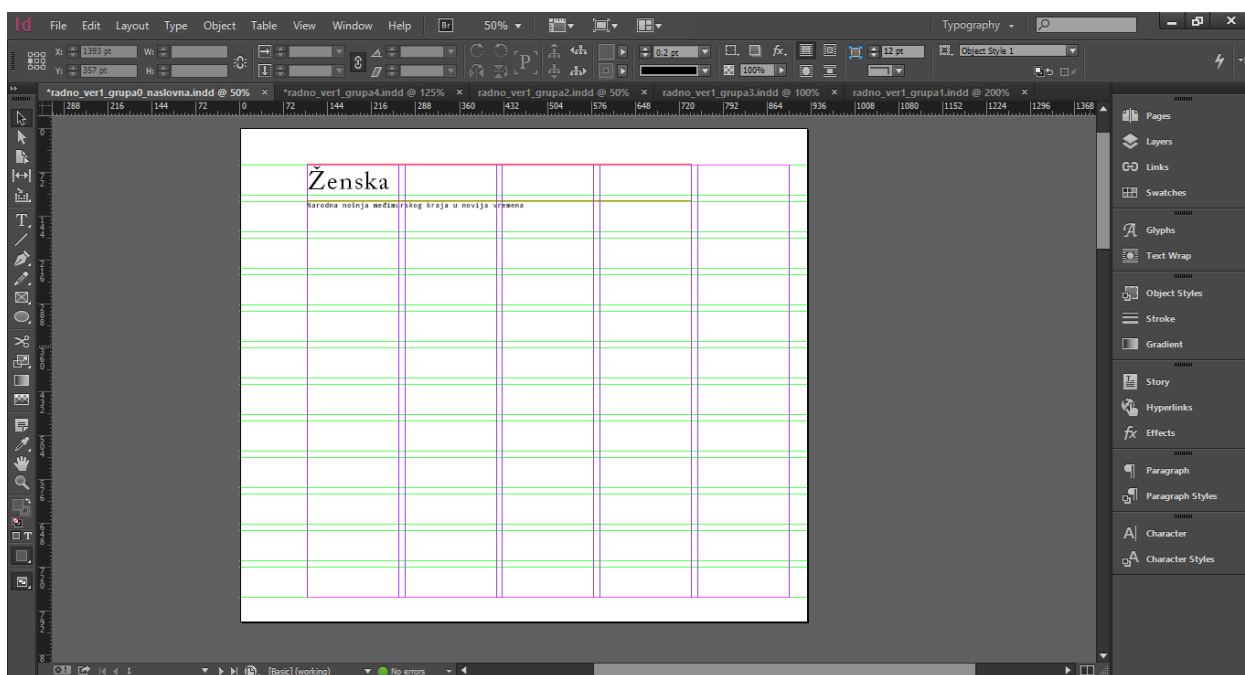
Na karti Međimurske županije koja se nalazi na svim stranicama sivom bojom su obojana sva naselja u kojima se danas nosi predmet koji je na toj stranici istaknut. Npr., ako je drugačijim stilom teksta na stranici napisan predmet *Poculica*, tada karta označava sva naselja u kojima se opisana *poculica* danas pojavljuje. Svako naselje označeno je brojem, jednakim kao i naziv naselja u nastavku stupca.

Za označavanje naselja na karti, služila sam se Adobe Illustrator programom, primjer rada i jednog takvog označavanja vidljiv je na Slika 3-6 Primjer označavanja naselja u Adobe Illustrator programu. Brojeve sam pretvorila u linije (engl. outlines) i zatim gotove karte spremala u .ai format, te tako u vektorskom obliku ubacila (engl. import) u InDesign. Veličina karte u gotovom dizajnu knjige je 150 x 110 pt (približno 53 x 39 mm).

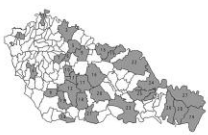
Slika 3-6 Primjer označavanja naselja u Adobe Illustrator programu

Naslovna strana kraća je od svih ostalih strana kako bi se nazivi grupa vidjeli i kada je knjiga zatvorena. Rađena je također u Adobe InDesign programu, prema osnovnom gridu. Veličina naslovne strane je 930 x 810 pt, što bi značilo da je kraća 30 pt od stranica prve grupe. Slika 3-7 Prikaz naslovne strane knjige u Adobe InDesign programu prikazuje kako je tekstualni blok smješten na stranicu u odnosu na osnovnu mrežu (engl. grid).

Slika 3-7 Prikaz naslovne strane knjige u Adobe InDesign programu

Nakon naslovne strane dolazi stranica s kratkim impressumom, te nakon nje stranica prikazana na Slika 3-8 Stranica sa svim predmetima i naseljima, na kojoj su navedeni svi predmeti i sva naselja bez povezivanja. Obje stranice jednake su veličine kao i naslovna strana.

I. KITICE I POCULICE	II. PLEČKI I TIBETI	III. KIKLE I FERTUFI	IV. ČIŽME I ŠTOMFE	
Kitica Jedna pletenica na kraju vezana crvenom mašnom	Dudač Vrsta košuljice s kragom, dolazi u različitim bojama	Spodnjica Podsuknja je od bijele pamučne tkanine na dnu ukrašena čipkom.	Štomfe Bijela čarape najčešće visine do koljena	 <ol style="list-style-type: none"> 1 Sveti Martin na Muri 2 Štrigova 3 Murško Središće 4 Gornji Mihaljevec 5 Vratišinec 6 Žiškovec 7 Zasadbreg 8 Nedelišće 9 Gornji Kraljevec 10 Mačkovec 11 Mihovljan 12 Čakovec 13 Strahoninec 14 Šandorovec 15 Podturen 16 Belica 17 Pribislavec 18 Ivanovec 19 Novakovec 20 Mala Subotica 21 Orehovica 22 Domašinec 23 Prelog 24 Goričan 25 Donji Kraljevec 26 Sveta Marija 27 Kotoriba 28 Donji Vidovec 29 Donja Dubrava
Kitice Dvije pletenice na kraju vezane crvenim mašnama	Bluž Vrsta košuljice čiji kraj prati liniju tijela	Guzanjka Suknja u različitim bojama i od različitih tkaninama, usko faldana		
Poculica Kapica heklana od konca	Pleček Košulja s rukavima od platna s čipkanim robom	Radna kikla Suknja u više boja, nije faldana već samo nabrana u struku	Štrampie Debele, vunene crne štrampie	
Poculica Kapica rađena od tila		Kikla Suknja od bijelog platna sa širokim faldama		
Znjora Heklana traka od konca složena u mašnu	Pleček Košulja s cijelim rukovima od čipke	Kikla Suknja od bijelog platna s uskim faldama	Najlonke Prozirne, tanke čarape	
Znjora Platnena traka složena u mašnu s čipkom oko ruba	Pleček Košulja dugih rukava od platna	Kikla Suknja od bijelog platna, nije faldana već samo nabrana u struku		
Znjora Traka od tila složena u mašnu	Pruslek Oblači se na pleček, s motivima cvijeća, ali u različitim bojama	Frtun Kraći od kikle, bez uzorka	Cipeli S remenom koje se kopča preko stopala	
Privežež Svilena traka u svjetloplavoj i ružičastoj boji, nosi se na poculici	Tibet Marama za ogrtanje s našitim uzorkom, na rubovima duge svilene ili končane onče	Frtun Do dužine kikle, bez uzorka	Visoki cipeli Visine do listova noge, zinjirane do kraja visine cipele	
Kučke Svijetloplava i roza trakica u paru vežu se na vrh znjore	Tibet Marama za ogrtanje od kašnira sa štampanim motivima, na rubovima kratke onče od kašnira ili vune	Frtun Do dužine kikle, s uzorkom		
Peča Kvadratna marama s čipkom na dvijena stranama, stavlja se na poculicu tako da pada na leđa	Trake Trakice najčešće crvene boje za vezanje rukava	Frtun visoko vezanje	Čižme Visoke čižme s tvrdim sarama	
Robec Marama neutralnih boja preklapljena u trokut i vezana ispod brade		Ropček Bijela maramica, kod nošenja se jedan rub zatakne za frtun		

Slika 3-8 Stranica sa svim predmetima i naseljima

3.5. Tipografija i objekti

Svaka hijerarhijska podjela teksta u radu ima pripadajući stil (engl. Paragraph Style) koji omogućuju istovremeno mijenjanje vrste fontova, veličine ili boje teksta za sve tekstualne oblike koji su označeni istom vrstom stila.

Osnovni font (engl. body text) je Droid Sans Mono normalnog (engl. regular) pismovnog reza. Slika 3-9 Droid Sans Mono prikazuje sve slovne znakove (engl. character) pisma, odnosno fonta koji prevladava i korišten je za gotovo sve odlomke (engl. Paragraphs). Samo je glavni predmet stranice ispisan Adobe Caslon Pro fontom, također u normalnom pismovnom rezu. Sav osnovni

tekstualni dio knjige rađen je u monospace fontu, a primarni predmet na određenoj stranici je u serifnom fontu kako bi se istaknuo i naglasak cijele stranice skrenuo na sebe. Naslovi i opisi svih ostalih predmeta na stranici su veličine 6 pt, nazivi grupa i naselja su 10 pt, a glavni predmet 17 pt [7].

Droid Sans Mono
Aa
The quick brown fox jumped over the lazy dog.
HOW QUICKLY DAFT JUMPING ZEBRAS VEX.
0123456789 !@#\$%^&*()_+`-=[]\{}|;':",./<>?

Slika 3-9 Droid Sans Mono

Razmak među slovima (engl. tracking) za naslove i opise iznosi 60 pt, za grupe i naselja 40 pt, a za glavni predmet 50 pt. Imena grupa pisana su small caps stilom. Tekst je poravnat prema osnovnoj pismovnoj liniji (engl. baseline), što znači da je pored, odnosno razmak između osnovnih pismovnih linija (engl. leading) iznosi 10 pt [7].

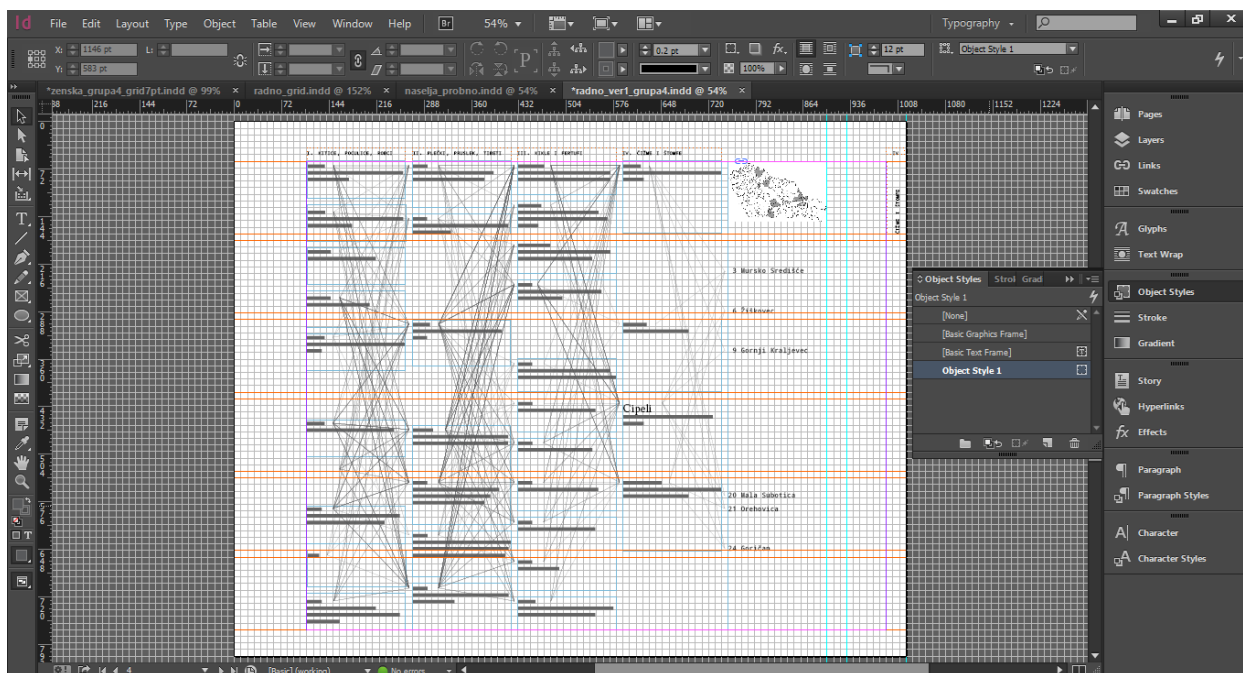
Prvi red naslovne strane pisan je Adobe Caslon Pro fontom, normalnog pismovnog reda veličine 42 pt s razmakom među slovima 50 pt. Drugi red na naslovnoj strani i impressum pisani su Droid Sans Mono fontom, normalnog pismovnog reza, veličine 11 pt, s razmakom među slovima od 60 pt.

Prilikom pretraživanja i prikupljanja podataka, bilježila sam dijelove narodnih nošnji i tako stvarala grupe koje se sastoje od više naselja za pojedini predmet, te sam ih kasnije vizualno predstavila pomoću crta. Svaka crta u programu je objekt (engl. object), pa iz tog razloga sve crte imaju svoj pripadajući stil objekta (engl. object style) koji, kao i u slučaju kod teksta, omogućuje da se svi objekti promijene jednim klikom.

Objekti, tj. crte su debljine 0.2 pt i 80% crne boje.

Slika 3-10 Primjer međusobnog povezivanja predmeta i naselja prikazuje način rada kada sam linijama počela međusobno povezivati predmete pripadajućih naselja. Neki od predmeta su

izbrisani jer se oni ne pojavljuju ni u jednom naselju u kojem i primarni predmet stranice. Na tom su mjestu bjeline.

Slika 3-10 Primjer međusobnog povezivanja predmeta i naselja

3.6. Gotov rad

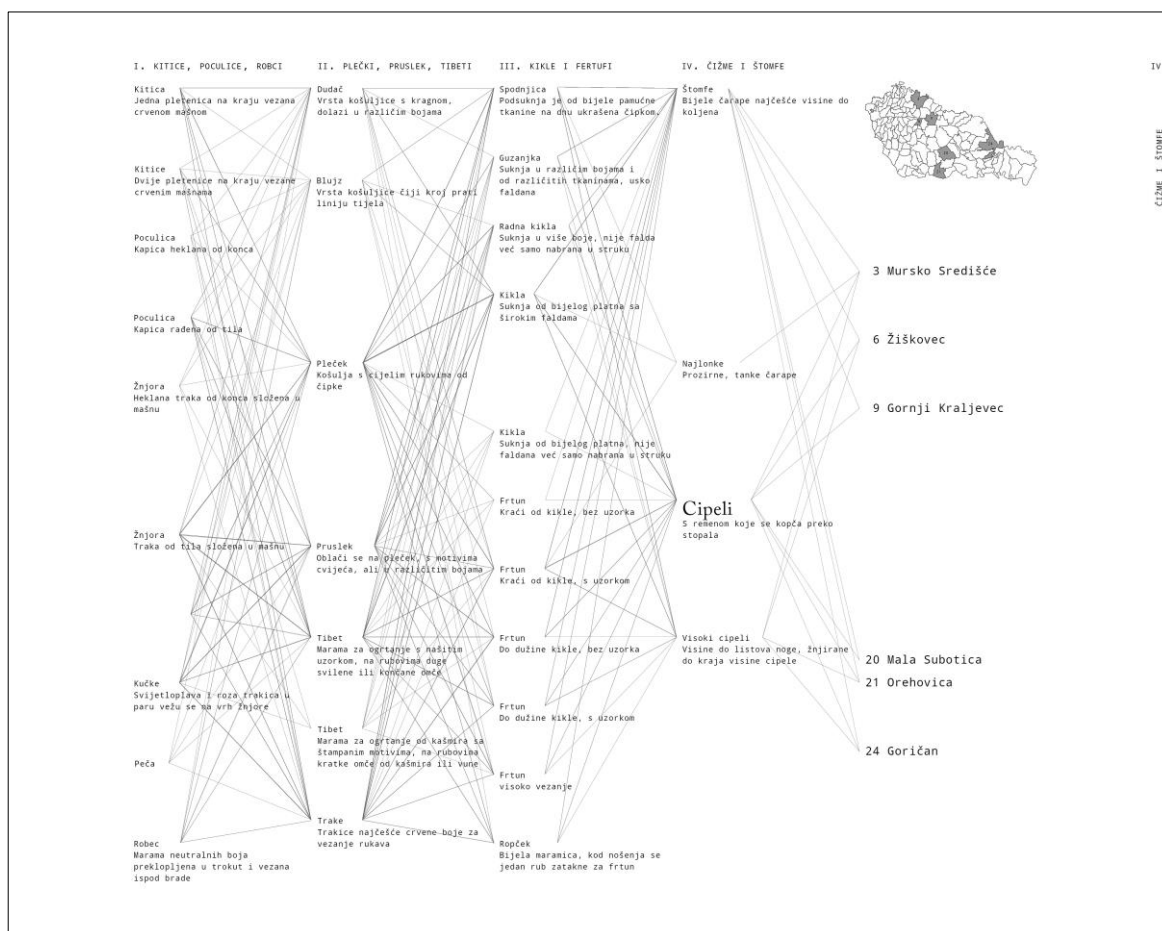
Za svaki predmet iz svake grupe postoji jedna stranica. To znači, da ako je u prvoj grupi 11 predmeta, prva grupa će imati 11 stranica. Na svakoj stranici je naziv jednog predmeta istaknut drugačijim stilom teksta. Taj predmet je „glavni“ na toj stranici i svi ostali nabrojani predmeti su vezani za njega, tj. svi predmeti koji su osim njega ispisani na stranici nose se u istom mjestu u kojem i „glavni“ predmet. Ostali predmeti koji se ni u jednom mjestu ne javljaju u kombinaciji s „glavnim“ predmetom te stranice nisu ispisani i umjesto naziva i opisa predmeta je praznina.

U petom stupcu, karta se prema „glavnom“ predmetu stranice odnosi na način da su na karti sivom bojom obojane površine naselja u kojima se nosi „glavni“, istaknuti, predmet, a ispod karte su pobrojana ista ta naselja punim nazivom. Karta omogućuje vizualizaciju postojanja predmeta u odnosu na geografski položaj naselja. Ukoliko u nekom naselju tog predmeta nema, nema ni ispisani naziva naselja, ostavljena je praznina. Mjesta označena na karti i nazivi tih istih naselja niže ispisani, povezani su brojevima – broj pokraj naziva naselja omogućuje da se to isto naselje poveže s mjestom na karti.

Povezivanje predmeta odvija se na način da su međusobno povezani svi predmeti na stranici koji mogu stvoriti kombinaciju narodne nošnje nekog naselja. Dakle, ako je istaknut predmet

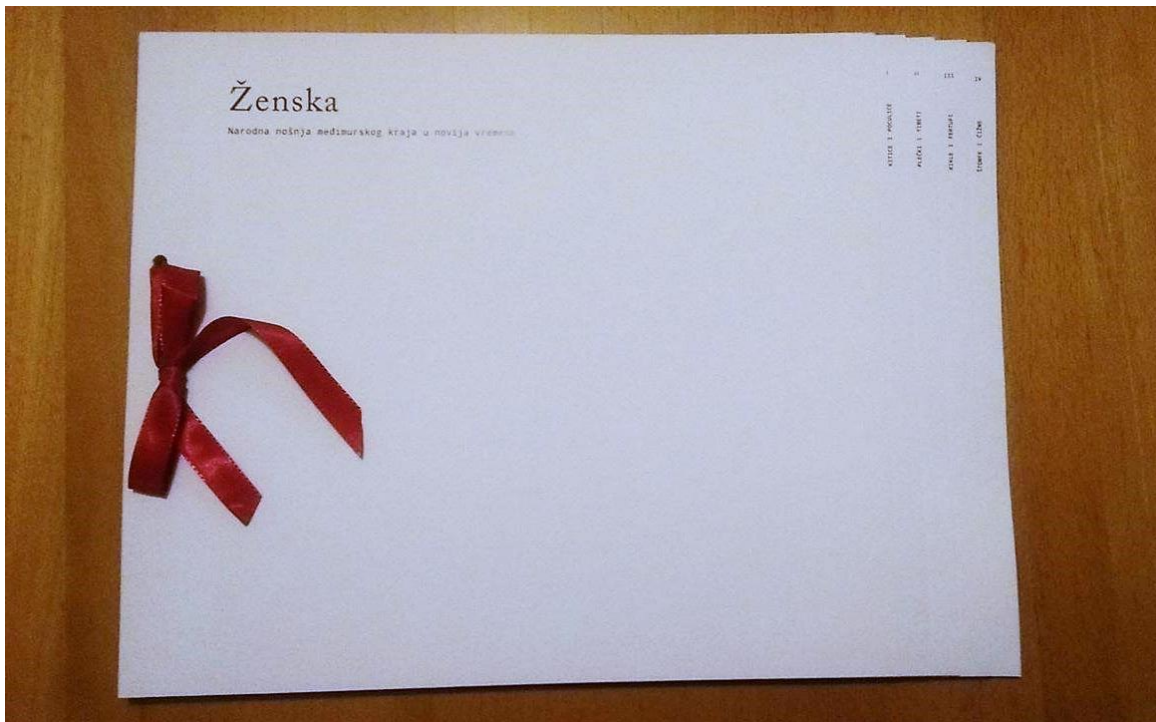
Cipeli tada su međusobno povezani svi predmeti koji se pojavljuju u istom mjestu kao i *cipeli*, a to zapravo znači da se međusobno povezani predmeti mogu pronaći obučeni i odjeveni zajedno.

Slika 3-11 Primjer gotove stranice iz četvrte grupe prikazuje jednu stranicu, u ovom slučaju iz četvrte grupe za predmet *Cipeli*, kada je sve potrebno međusobno povezano.

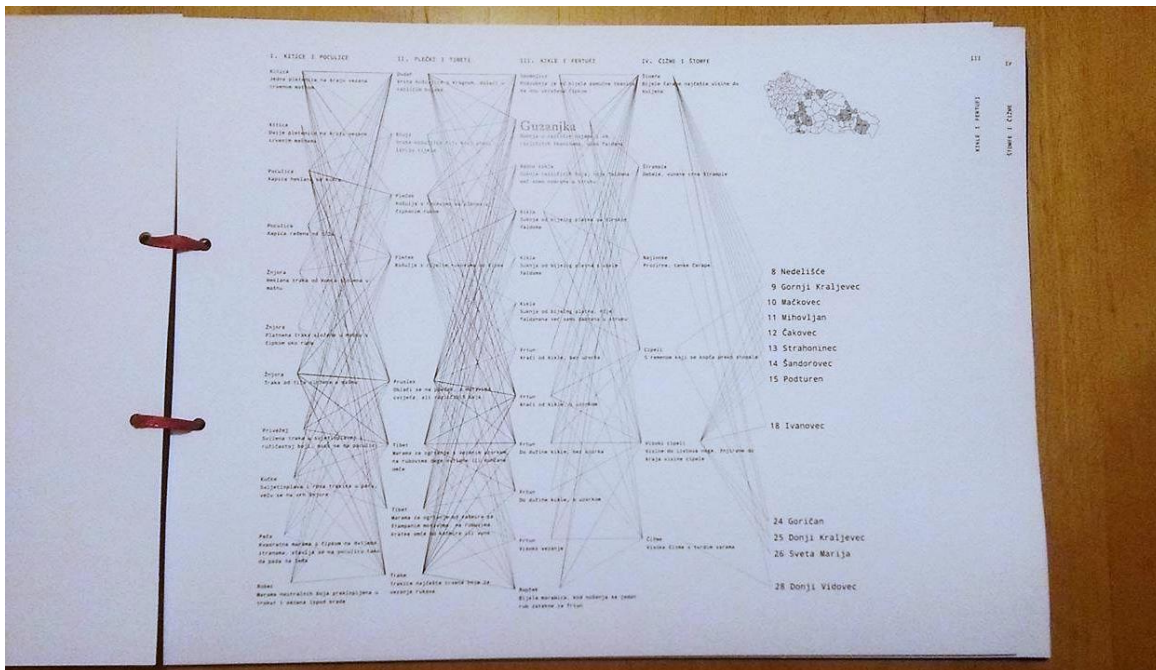

Slika 3-11 Primjer gotove stranice iz četvrte grupe

Stranice knjige povezane su zajedno crvenom mašnom. Slična mašna se danas prilikom nošenja narodne nošnje koristi za vezanje *kitica* ili vezanje rukava kod jedne vrste *plečeka*. Na lijevoj margini stranica, na predviđenom mjestu za uvez, izbušene su dvije rupe kroz koje prolaze mašne. Mašne su pričvršćene za podlogu kako bi sve zajedno bilo čvršće, ali i kako bi se olakšalo listanje knjige. Slika 3-12 Tiskana i uvezana knjiga – naslovna strana i Slika 3-13 Tiskana i uvezana knjiga - unutarnja strana prikazuju završenu knjigu; tiskanu, izrezanu na format, s izbušenim rupama i vezanom mašnom. Kao podlogu sam koristila crni papir kako bi knjiga imala čvrstu podlogu. Naslovna strana tiskana je na papir od 300g, a ostale sve strane na papir od 190g. Zbog zaštite knjige, prije naslovne strane stavila sam list paus papira koji dužinom prekriva cijelu knjigu.

Slika 3-12 Tiskana i uvezena knjiga – naslovna strana

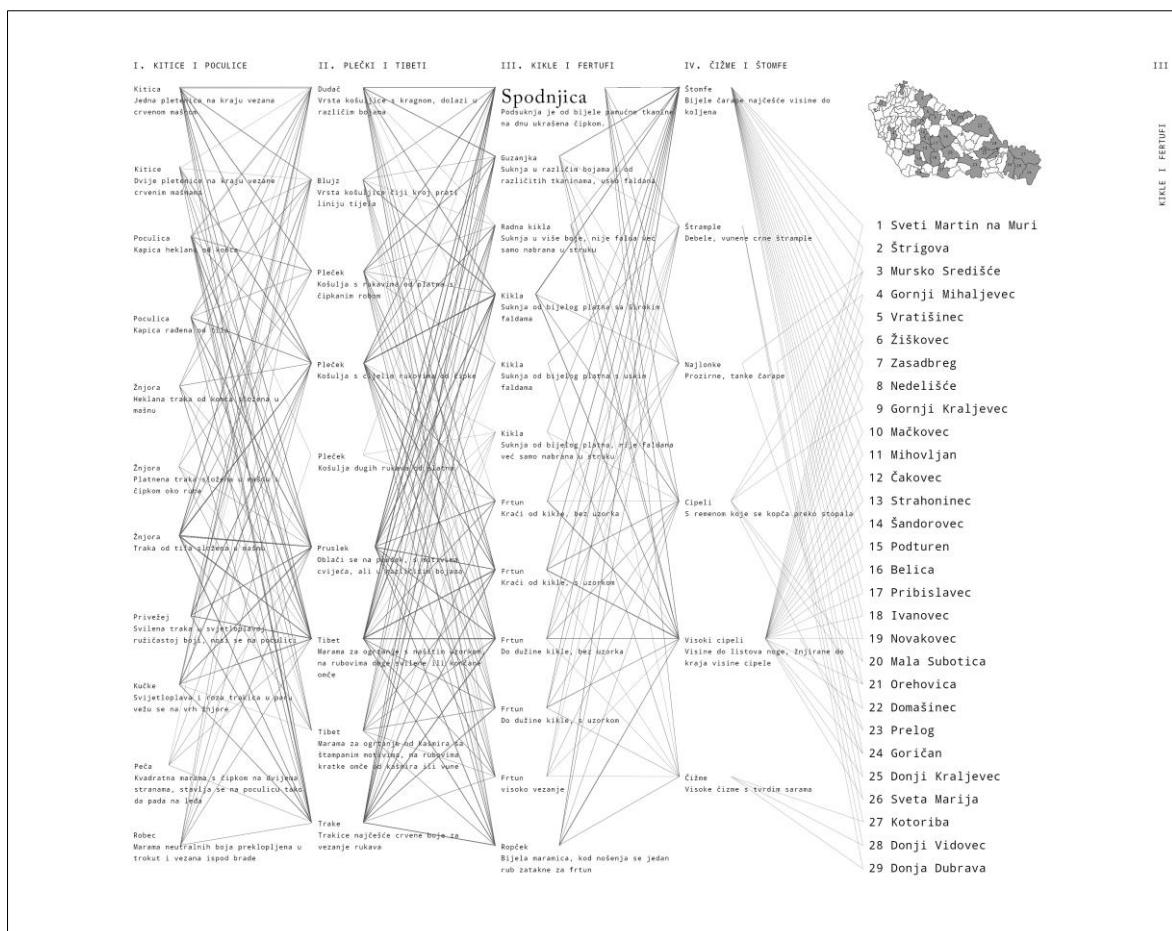
Slika 3-13 Tiskana i uvezena knjiga - unutarnja strana

4. Analiza rezultata

Ukupno je nabrojeno i međusobno povezano i uspoređeno 38 različitih predmeta, koji, spojeni zajedno, čine cjelinu narodne nošnje.

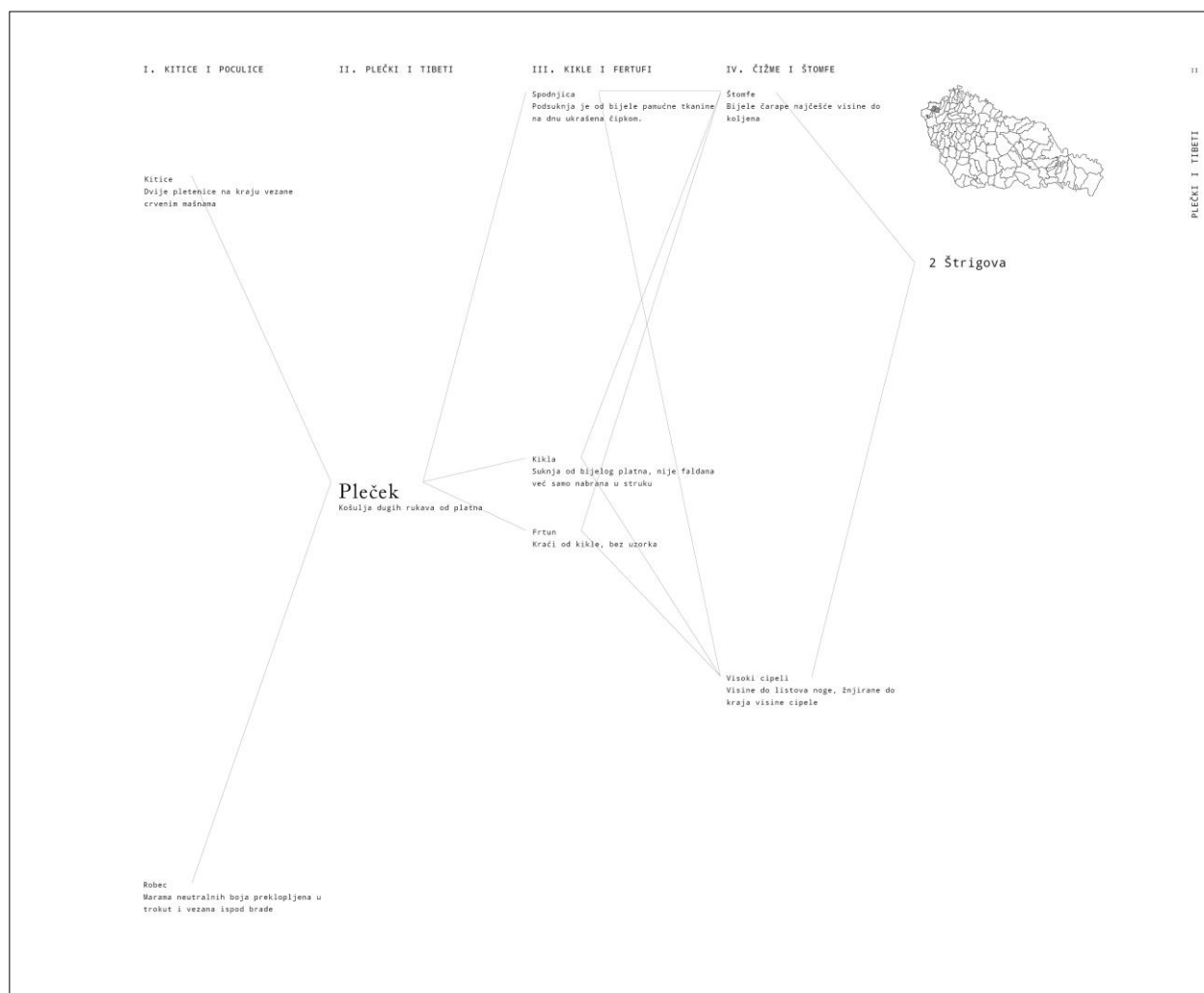
Predmet koji je na stranici istaknut, povezan je sa svim predmetima koji se danas nose u određenom naselju. Na taj se način može stvoriti slika narodne nošnje i mogu se iščitati brojne kombinacije. Više crta pokazuje više kombinacija, a ukoliko su crte na nekim mjestima različitih tonova, to znači da su te kombinacije brojnije i da se javljaju u više naselja. Bitno je napomenuti da povezani predmeti ne označuju da su oni i nošeni zajedno, već da se danas pojavljuju u istom naselju.

Idealan primjer je na sljedećoj slici, Slika 4-1 Vizualizacija postojanja predmeta Spodnjica, koja prikazuje predmet *Spodnjica* iz treće grupe, takozvanu *donju suknju*, koja je osnovni odjevni predmet. *Spodnjicu* nosi svaka ženska osoba kada nosi narodnu nošnju, pa tako na slici možemo vidjeti kakva je vizualizacija kada se spoje svi predmeti međusobno koji se javljaju u svim naseljima u kojima djeluju društva za očuvanje kulture i baštine Međimurja.

Slika 4-1 Vizualizacija postojanja predmeta Spodnjica

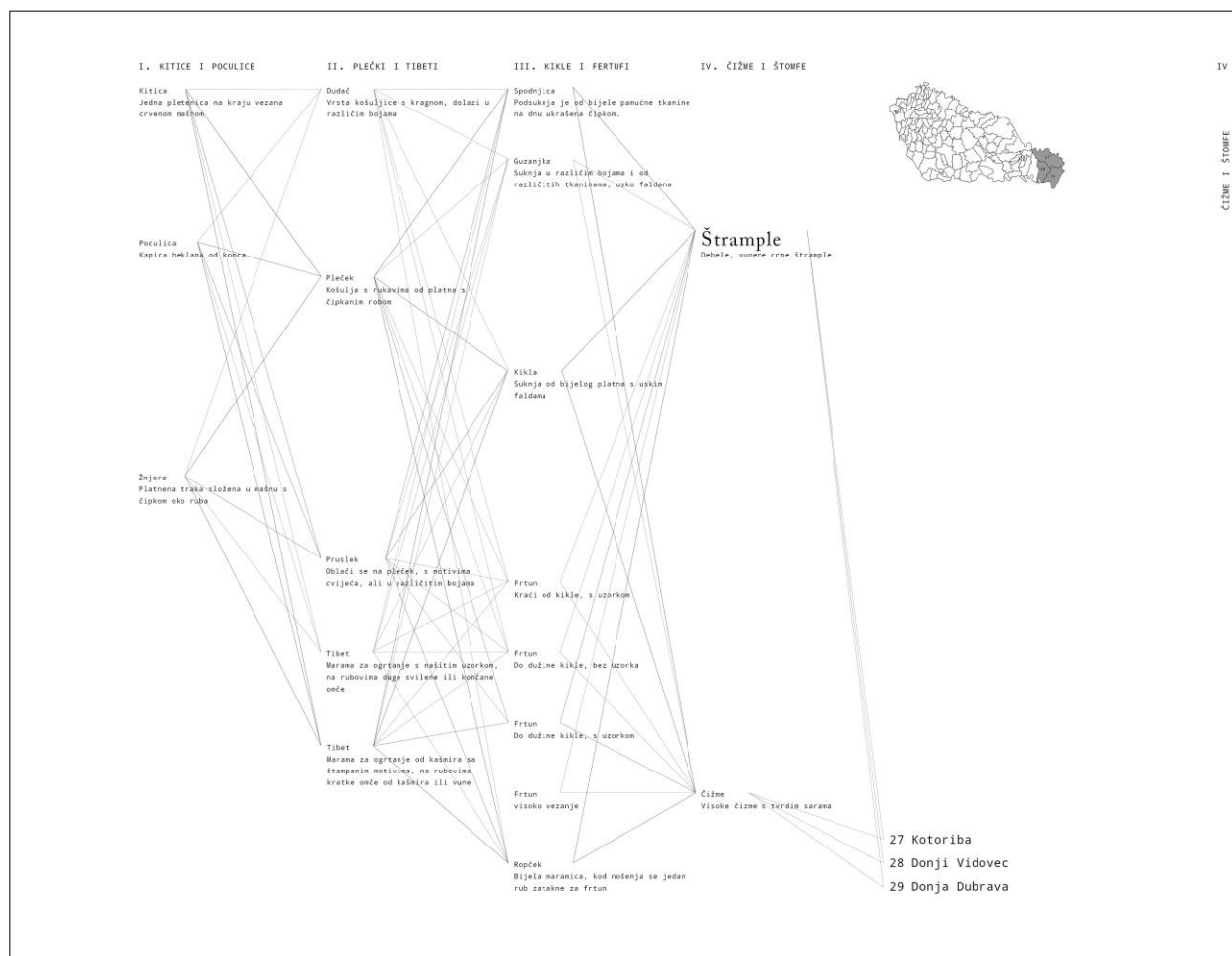
Javio se i primjer u kojem jedan predmet danas postoji u samo jednom naselju. To je *Pleček* – *košulja dugih rukava od platna* koji se danas nosi samo u Štrigovi. Štrigovska narodna nošnja je vrlo drugačija od nošnji ostalih naselja. Oni jedini nemaju ni jednu vrstu *tibeta*, *robec* vežu iza, na potiljku, a ne ispod brade. Izvor tih različitosti koje su, osim kod nošnje, vrlo prepoznatljive i kod pjesme i plesa Štrigovskog kraja, pripisuju se tome što je Štrigova smještena u Gornjem Međimurju, u neposrednoj blizini granice s Republikom Slovenijom. Kako izgleda vizualizacija kada se predmet javlja u samo jednom naselju nalazi se na Slika 4-2 Primjer kada se predmet nosi u samo jednom naselju.

Slika 4-2 Primjer kada se predmet nosi u samo jednom naselju

Postoje i primjeri u kojima su predmeti međusobno strogo vezani. Takav je slučaj u tri naselja Donjeg Međimurja, Kotoribi, Donjem Vidovcu i Donjoj Dubravi, u kojima se nose *crne štrample*. *Štrample* se u Međimurju nose samo u ta tri naselja i uvijek se na njih obuvaju *čižme*. Uz *čižme* i

štrample, jedino se u ta tri naselja pojavljuje i *kikla* s uskim *foldama* i iz tog su razloga stranice tih predmeta u knjizi jednake, odnosno linije međusobno povezuju jednake predmete na sve tri stranice. Primjer jedne takve stranice nalazi se na slici Slika 4-3 Štrample se nose samo u tri društva, a primjer jedne takve nošnje, iz Donjeg Međimurja, nalazi se na Slika 3-1 Međimurska narodna nošnja – Donji Vidove.

Slika 4-3 Štrample se nose samo u tri društva

Kako postoji Gornje Međimurje, zapadni dio kojeg čine niske Međimurske gorice, i Donje Međimurje koje je zapravo Dravsko-murska nizana, u geografskoj podjeli, tako se u krugovima folklora Međimurja danas može čuti i podjela na *gornju* i *dolnju nošnju* [8]. Iako to nije sasvim točno, i primjeri Štrigove i donjeg dijela Međimurja, kod granice s Koprivničko-križevačkom županijom, dokazuju da ta podjela nije ni sasvim pogrešna. Geografski položaj bitan je za način života, ali je, u ovom slučaju, bitan i za narodnu nošnju. Slika 3-2 Međimurska narodna nošnja – Zasadbreg prikazuje nošnju iz Gornjeg Međimurja.

5. Zaključak

Upravo je raznovrsnost i bogatstvo Međimurske narodne nošnje bio razlog odabira ove teme. Prikazati to pomoću vizualizacije koja u sebi sadrži velik broj podataka, odlučila sam pomoću povezivanja predmeta međusobno.

Knjiga je podijeljena u četiri grupe. Svaka od tih grupa može se iščitavati zasebno, no kada se spoje sve četiri grupe, može se dobiti potpuna slika narodne nošnje određenog naselja, odnosno društva ili udruge koje djeluje u tom naselju. Međusobno povezivanje predmeta linijama stvara sliku o brojnim kombinacija i bogatstvu koje krije narodna nošnja. Upravo je količina linija ta koja stvara i prenosi informacije o brojnosti i popularnosti predmeta. Uz mnoge kombinacije gdje je u više naselja više predmeta povezano zajedno, postoji i situacija kod koje se određeni predmet pojavljuje u samo jednom mjestu ili u kojima se neki određeni predmeti isključivo pojavljuju u međusobnoj kombinaciji.

Drago mi je što je prvotna ideja rada zaživjela. Uz to, naučila sam ponešto novo o narodnoj nošnji Međimurja, ali i stekla novo, bitno iskustvo prilikom samog procesa izrade podatkovne mreže. Smatram da, čitanjem knjige svaka osoba može stvoriti slike i prepoznati raznovrsnost i bogatstvo kulturne baštine u Međimurskoj županiji, te da su ciljevi završnog rada uspješno ispunjeni.

U Koprivnici, 16. listopada 2017.

Potpis: _____

IZJAVA O AUTORSTVU

I

SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MAGDALENA KRISTOPIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PODATKOVNA MREŽA NARODNIH UČENJ I MEDICINSKE ŽUPANIJE (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

(upisati ime i prezime)

Kristopić M.

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, MAGDALENA KRISTOPIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PODATKOVNA MREŽA NARODNIH UČENJ I MEDICINSKE ŽUPANIJE (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:

(upisati ime i prezime)

Kristopić M.

(vlastoručni potpis)

6. Literatura

- [1] <http://www.croatia.eu/article.php?lang=1&id=30>, dostupno 09.10.2017.
- [2] <http://zajednica-hkuumz.hr/clanice/>, dostupno 09.10.2017.
- [3] https://hr.wikipedia.org/wiki/Informacijska_grafika, dostupno 09.10.2017.
- [4] E. R. Tufte: The Visual Display of Quantitative Information, Connecticut, 2013.
- [5] M. Novak: Trgam od zaborava, Čakovec, 2016.
- [6] L. Krnjak: Moja baština, Čakovec, 2009.
- [7] https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwjCpPr9wuPWAhUkS5oKHQXhB2YQFggqMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.ss-graditeljska-ck.skole.hr%2Fdokumenti%3Fdm_document_id%3D105%26dm_dnl%3D1&usg=AOvVaw2xb5aR7seXIT8sFW0Mqh-N, dostupno 09.10.2017.
- [8] <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=39822>, dostupno 09.10.2017.

Popis slika

Slika 2-1 Karta izvoza francuskog vina - Charles Joseph Minard, 1864. godine.....	6
Slika 2-2 Vozni red vlakova - Etienne-Jules Marey, 1880-ih	7
Slika 2-3 Gubitak Napoleonove vojske u pohodu na Rusiju - Charles Joseph Minard, 1869. godine	8
Slika 2-4 Karta Londonske podzemne željeznice - Harry Beck, 1931. godine.....	9
Slika 3-1 Međimurska narodna nošnja – Donji Vidovec	12
Slika 3-2 Međimurska narodna nošnja – Zasadbreg	13
Slika 3-3 Međimurska narodna nošnja	13
Slika 3-4 Maketa dizajna knjižice	15
Slika 3-5 Postavljeni grid u Adobe InDesign programu.....	16
Slika 3-6 Primjer označavanja naselja u Adobe Illustrator programu.....	17
Slika 3-7 Prikaz naslovne strane knjige u Adobe InDesign programu.....	17
Slika 3-8 Stranica sa svim predmetima i naseljima.....	18
Slika 3-9 Droid Sans Mono	19
Slika 3-10 Primjer međusobnog povezivanja predmeta i naselja.....	20
Slika 3-11 Primjer gotove stranice iz četvrte grupe	21
Slika 3-12 Tiskana i uvezena knjiga – naslovna strana	22
Slika 3-13 Tiskana i uvezena knjiga - unutarnja strana.....	22
Slika 4-1 Vizualizacija postojanja predmeta Spodnjica	23
Slika 4-2 Primjer kada se predmet nosi u samo jednom naselju	24
Slika 4-3 Štrample se nose samo u tri društva.....	25

Prilozi

Uz završni rad predajem knjigu koja sadrži prikupljene informacije prezentirane pomoću podatkovnih mreža.